

ΒΥΡΩΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΙΕΡΑΣ ΠΟΛΕΩΣ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ

«Διεθνές Κέντρο Έρευνας & Μελέτης για τον Λόρδο Βύρωνα και τον Φιλελληνισμό»

"Το πυκνό βάρος του χορευτή" Ο Γιώργος Σεφέρης και η μουσική

Ποίηση - Μουσική - Φιλολογία

Διάλεξη του **Roderick Beaton**

που πλαισιώνεται από τους μουσικούς (αλφαβητικά):

Ανδρέα Ανδρέου, ούτι, μαντολίνο, Κωστή Θεό, βιολοντσέλλο,

Ιφιγένεια Ιωάννου, τραγούδι, Σάκη Καρακώστα, βιολί,

Δημήτρη Μυστακίδη, κιθάρα, τραγούδι, Λευτέρη Παύλου, κρουστά,

Παναγιώτη Τουρνά, τραγούδι, Μαρία Τσακανίκα, τραγούδι,

Απόστολο Τσαρδάκα, κανονάκι, Δήμητρα Χόνδρου, πιάνο

Τρικούπείο Πολιτιστικό Κέντρο Μεσολογγίου

Τετάρτη 2 Νοεμβρίου 2011, Ώρα 7:30 μ.μ.

[Αντί βιογραφικού]

Ποιητής, δοκιμιογράφος, συγγραφέας ημερολογίων, πεζογράφος και ακούραστος επιστολογράφος, ο Γιώργος Σεφέρης προσφέρει με όλα όσα έγραψε μια έγκυρη και ανθρώπινη μαρτυρία για τον αιώνα στον οποίο γεννήθηκε (το 1900). Η φωνή που μιλά μέσα από τα γραπτά του είναι πάνω απ' όλα μια φωνή ελληνική – και η συνείδηση ότι γράφει σε μια ζωντανή γλώσσα, οι διαδοχικές φάσεις της οποίας ανάγονται τουλάχιστον τρεις χιλιάδες χρόνια πριν, διαμορφώνει καθοριστικά την προοπτική του Σεφέρη απέναντι στην Ιστορία και την πνευματική ζωή της εποχής του. Οι Έλληνες είναι μικρός λαός (περίπου δεκαπέντε εκατομμύρια σήμερα, σε όλον τον κόσμο), με ιδιαίτερα μακρά ωστόσο καταγεγραμμένη ιστορία. Δεν είναι τυχαίο ότι όταν ο Σεφέρης έγινε το 1963 ο πρώτος Έλληνας που θα κερδίσει το βραβείο Νόμπελ, αναγορεύτηκε στην επίσημη ανακοίνωση ως ο αξιότερος εκπρόσωπος “της σημερινής Ελλάδος”.

Ανάμεσα στις δεκαετίες του 1940 και του 1970, ο Σεφέρης γνώρισε διεθνή αναγνώριση ως ποιητής, χάρις στη βαθυστόχαστη λυρική φωνή του και στον συγκλονιστικό τρόπο με τον οποίο ανακαλεί στη μνήμη αυτό που ο Λόρενς Ντάρελ ονομάζει “το πνεύμα ενός τόπου”. Με την επιρροή που άσκησε στον Ντάρελ, τον Χένρι Μίλλερ και άλλους Βρετανούς και Αμερικανούς συγγραφείς, ο Σεφέρης άλλαξε επαναστατικά την αντίληψη των μετέπειτα γενεών για τη χώρα του: δεν είναι πλέον μουσειακό κομμάτι του παρελθόντος, αλλά ένας τόπος που σφύζει από διονυσιακή ενέργεια. Στην ίδια την Ελλάδα, κανένας άλλος συγγραφέας δεν έχει ασκήσει τέτοια κυρίαρχη επίδραση μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο· ο Κωνσταντίνος Καβάφης, το έργο του οποίου είναι ίσως ευρύτερα γνωστό σήμερα, έγινε αντικείμενο μίμησης και αντιγραφών, ο Σεφέρης όμως δημιούργησε διαδόχους. Το έργο του ανήκει σε μια ευδιάκριτη γραμμή ιστορικής συνέχειας που συνδέει τις μεγάλες μορφές του παρελθόντος (τον Σολωμό, τον Κάλβο, τον Παλαμά, τον Σικελιανό, ακόμη και τον ίδιο τον Καβάφη), και σχεδόν όλες τις μείζονες μορφές που ακολούθησαν.

Ο Σεφέρης εδραίωσε αυτή του τη φήμη αρχικά ως ποιητής· ωστόσο, ήδη κατά τη διάρκεια της ζωής του εκτιμήθηκε εξίσου για τα δοκίμια που έγραψε πάνω σε θέματα λογοτεχνίας και πολιτισμού. Μετά τον θάνατό του, οι διαδοχικές εκδόσεις των εννέα τόμων (προς το παρόν) των ημερολογίων του, αρκετών συλλογών των επιστολών του και ενός ολοκληρωμένου μυθιστορήματος προσθέτουν ένα πλούσιο υπόβαθρο στο έργο του, αποκαλύπτοντας ταυτόχρονα έναν πολυσχιδή συγγραφέα και στοχαστή, με ευρύτερο εκφραστικό πεδίο απ' ό,τι θα μπορούσαν να είχαν φανταστεί και οι πιο θερμοί θαυμαστές του κατά τη διάρκεια της ζωής του. Ο μάλλον αυστηρός εκπρόσωπος των ανθρωπιστικών αξιών έχει αποκτήσει

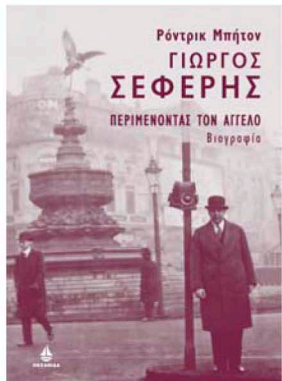
σταδιακά μια περισσότερο ανθρώπινη πλευρά, χάρις στις διαδοχικές αυτές εκδόσεις.

Ακόμη κι αυτό ωστόσο δεν είναι παρά το ήμισυ της ιστορίας. Για περίπου σαράντα χρόνια της ζωής του, ο Σεφέρης υπηρέτησε τη χώρα του ως επαγγελματίας διπλωμάτης. Ανήλθε στην υψηλότετη επαγγελματική βαθμίδα, ολοκληρώνοντας την καριέρα του ως πρέσβης στο Λονδίνο· κατείχε επίσης καιρίες θέσεις (όχι πάντοτε αυστηρά διπλωματικές) στις κρίσιμες στιγμές της ιστορίας της χώρας του. Πριν, κατά τη διάρκεια και μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, και ξανά στη δεκαετία του 1950, όσο συνεχιζόταν η ρήξη ανάμεσα στην Ελλάδα και τη Μεγάλη Βρετανία σχετικά με το μέλλον της Κύπρου, ο Σεφέρης άσκησε όλη του την επιρροή για να κατευθύνει την έκβαση των γεγονότων σύμφωνα με τις δικές του βαθιά ριζωμένες πεποιθήσεις. Ως κριτικός παρατηρητής των εξελίξεων στις οποίες αναμίχθηκε, ο Σεφέρης διαθέτει μια συντριπτική διαύγεια βλέματος· έχει την ικανότητα να προβάλλει στο μέλλον τις μακροχρόνιες συνέπειες μιας πολιτικής ή μιας αλληλουχίας γεγονότων με απόλυτη, συνήθως, ακρίβεια. Από αυτές του τις εμπειρίες κατά τη διάρκεια των ετών απόσταξε τις άκαμπτες και ασυμβίβαστες θέσεις του σχετικά με τις δυνάμεις που κατευθύνουν τις παγκόσμιες υποθέσεις: δυνάμεις τις οποίες όσοι θεωρούν ότι κρατούν την εξουσία στα χέρια τους αγνοούν παράτολμα και αλόγιστα, όπως πιστεύει ο Σεφέρης.

[...]

Ο Σεφέρης δεν διευκόλυνε το έργο του βιογράφου του. Έκανε τα πάντα για να διαχωρίσει την ταυτότητα του ποιητή και του ανθρώπου των γραμμάτων από εκείνη του ανώτατου δημοσίου υπαλλήλου. Από τα είκοσι ως τα εξήντα του χρόνια, παραπονιόταν ότι υπήρξε ο “υπηρέτης των δύο αφεντάδων”. Από τον καιρό που εξέδωσε τον πρώτο τόμο των ποιημάτων του, μοίρασε τον εαυτό του σε δύο δημόσια προσωπεία: το όνομα “Σεφέρης” είναι ένα λογοτεχνικό ψευδώνυμο, προφανώς συγγενές αλλά και διακριτέο ταυτόχρονα από το “Σεφεριάδης”, το οικογενειακό όνομα του διπλωμάτη.

Η ιστορία της ζωής του Σεφέρη είναι η ιστορία αυτής της διχασμένης προσωπικότητας.

Απόσπασμα από το βιβλίο του Ρόντρικ Μήτων, *Γιώργος Σεφέρης:*

Περιμένοντας τον Άγγελο, Ωκεανίδα, Αθήνα 2003, σελ. 15-17.

Αναδημοσίευση με την άδεια του συγγραφέα.

Σημείωμα των επιμελητών

Η προσέγγιση του Σεφέρη στην σημερινή εκδήλωση στηρίζεται σε μια άρνηση και σε μια κατάφαση:

Η άρνηση αφορά τα συνήθη μουσικά αφιερώματα σε ποιητές, που εννοούνται αποκλειστικά ως επιτελέσεις "μελοποίησης" του ποιητικού λόγου ή/και "πλαισίωσης" του λόγου για τον ποιητή με μουσική. Δεν επιχειρήσαμε να παραστήσουμε την μουσική που γράφτηκε με αφορμή την ποίηση του Σεφέρη, ούτε την μουσική που τεκμηριώνεται πως προτιμούσε να ακούει, αλλά μια μουσική που η ομάδα μας φαντάστηκε πως μπορεί να είχε ο Σεφέρης εντός του όταν έγραφε.

Η κατάφαση αφορά την πρόθεση να εικονογραφηθεί ο Σεφέρης διά της σύζευξης των δύο μέσων, λόγου και μουσικής, προκειμένου να διερευνηθούν τα βαθύτερα ερείσματα της προσωπικότητας και του έργου του. Το δίπολο λόγος-μουσική μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως μετωνυμική αφορμή για ανίχνευση των διπόλων που συνέχουν τον ποιητή: ανατολή-δύση, αρχαιότητα-παρόν, πατρίδα-ξενιτιά, διπλωμάτης-ποιητής, κομφορμισμός-ελευθερία, λογική-ένστικτο, πατέρας-μητέρα, πόλη-εξοχή κλπ. κλπ.

Είχαμε την ευτυχία να συνεργαστούμε στην προσπάθειά μας αυτή με έναν από τους πιο επιφανείς «σεφεριστές», τον καθηγητή του Πανεπιστημίου του Λονδίνου Roderick Beaton. Καθώς ο λόγος του για τον ποιητή θέτει επί τάπητος τα δίπολα που τον συνέχουν, η μουσική επιχειρεί να τα "εικονογραφήσει" μέσα από μια ποικιλία επιτελέσεων, που λειτουργούν αντιστικτικά ως προς την διάλεξη. Ο Roderick Beaton "συνομιλεί" με τους μουσικούς και οι φόρμες, μουσική και αφηγηματική, εγκαταλείπουν την αυτοτέλειά τους για να διαχυθούν η μια μέσα στην άλλη. Η σύνθεσή τους έχει ποιητικό χαρακτήρα, και συναντά ως εκ τούτου τον εσωτερικό ρυθμό μιας άρθρωσης που ενεργοποιεί την διεκκυστίδα ανάμεσα στον στοχασμό και τη συγκίνηση.

Η πρόκληση ήταν, μέσα από όσο γίνεται αφαιρετικές επιλογές, δίχως να προδοθεί το πνεύμα του κλασικού μοντερνισμού, να επιτευχθεί μια συμβολική κίνηση του λόγου και της μουσικής προς τον καταγωγικό χώρο, τη Σμύρνη.

Η επιλογή και επεξεργασία του υλικού, καθώς και η σκηνοθεσία της παράστασης, έγιναν στο πλαίσιο του Εργαστηρίου Ψηφιακής & Έντυπης Τεκμηρίωσης της Ελληνικής Μουσικής (Ερευνητική ομάδα για τη λαϊκότεροπνη νεοελληνική μουσική) του Τμήματος Λαϊκής & Παραδοσιακής Μουσικής του ΓΕΙ Ηπείρου. Εκτός από τους μουσικούς, στο πλαίσιο των μαθημάτων του εαρινού εξαμήνου 2010-11, με τις εργασίες τους συνεισέφεραν πολλά οι φοιτητές (αλφαβητικά): Φανή Ευσταθίου, Κωνσταντίνος Ζαπάντης, Αγλαΐα Κανέλλου, Ειρήνη Καραθανάση, Παναγιώτα Σταθάκου, Κωνσταντίνος Συρράκος, Μάνος Τσατσάκης, Γεωργία Τσιασιώτη, Μιχάλης Υγειονομάκης και Τηλέμαχος Χαλαμούτης.

Τέλος, η προετοιμασία αυτού του αφιερώματος δεν θα μπορούσε να έχει ολοκληρωθεί δίχως την συνδρομή ενός εξαιρετικού βιβλίου: "Η 'μουσική ποιητική' του Γιώργου Σεφέρη" της Πολίνας Ταμπακάκη (Δόμος, Αθήνα 2011) μας αποκάλυψε την μουσική "ιδιοσυγκρασία" του ποιητή, οδηγώντας μας στις πιο μύχιες πτυχές της προσωπικότητας και του έργου του.

Μαρία Ζουμπούλη, Γιώργος Κοκκώνης

Η εικονογράφηση χρησιμοποιεί το έργο του Νίκου Χατζηκυριάκου-Γκίκα

Ο Roderick Beaton είναι διεθνούς φήμης ελληνιστής, καθηγητής της Νεοελληνικής Φιλολογίας, κάτοχος της Έδρας Κοραή στο Πανεπιστήμιο του Λονδίνου (King's College - Centre for Hellenic Studies). Είναι ο συγγραφέας, μεταξύ άλλων, της βιογραφίας του Σεφέρη με τίτλο: *Γιώργος Σεφέρης: Περιμένοντας τον Άγγελο*, εκδόσεις Ωκεανίδα, 2003.

Η Μαρία Ζουμπούλη (δρ. ιστορίας και πολιτισμών) και ο Γιώργος Κοκκώνης (δρ. μουσικολογίας) είναι καθηγητές εφαρμογών στο Τμήμα Λαϊκής & Παραδοσιακής Μουσικής του ΤΕΙ Ηπείρου.

Ο Απόστολος Τσαρδάκας είναι υπεύθυνος για το μουσικό μέρος της παράστασης. Είναι μέλος του Εργαστηριακού διδακτικού προσωπικού του Τμήματος Λαϊκής & Παραδοσιακής Μουσικής του ΤΕΙ Ηπείρου, όπως και οι Δημήτρης Μυστακίδης και Λευτέρης Παύλου.

Ο Ανδρέας Ανδρέου, η Ιφιγένεια Ιωάννου, ο Σάκης Καρακώστας, ο Παναγιώτης Τουρνάς και η Μαρία Τσακανίκα είναι φοιτητές του Τμήματος Λαϊκής & Παραδοσιακής Μουσικής του ΤΕΙ Ηπείρου.

Ο Κωστής Θεός είναι διακεκριμένος βιολοντσελλίστας και συνθέτης, με σπουδές στο Ωδείο Αθηνών, στη Royal Academy of Music του Λονδίνου, στο University of East Anglia και στην Ακαδημία Franz Liszt της Βουδαπέστης.

Η Δήμητρα Χόνδρου είναι διακεκριμένη πιανίστρια, με σπουδές στο Εθνικό Ωδείο Μανώλης Καλομοίρης, στην Ακαδημία "George Enescu" του Βουκουρεστίου και στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Ιονίου Πανεπιστημίου.

Και οι δύο συμμετέχουν στην παράσταση αφιλοκερδώς.

Το Εργαστήριο Ψηφιακής & Έντυπης Τεκμηρίωσης της Ελληνικής Μουσικής του ΤΛΠΜ του ΤΕΙ Ηπείρου ευχαριστεί:

- την Κεντρική Βιβλιοθήκη του ΤΕΙ Ηπείρου για το τεκμηριωτικό υλικό
- τον ερευνητή και συγγραφέα Μένιο Καλυβιώτη για την βοήθειά του στην μουσική τεκμηρίωση
- τον κ. Νίκο Διονυσόπουλο για την αφιλοκερδή του συνεισφορά στην ηχογράφηση
- την Πρόεδρο της Βυρωνικής Εταιρείας Ιεράς Πόλεως Μεσολογίου κ. Ροδάνθη Φλώρου για την εμπιστοσύνη και την γενναιοδωρία της

1. Eugène Poincin: *Η Σμυρνιά (Chanson pour elle)*

Το τραγούδι αυτό, σύμφωνα με τον Μένιο Καλυβιώτη, είναι ηχογραφημένο ήδη από τις αρχές της δεύτερης δεκαετίας του 20ού αιώνα στη Σμύρνη από την φημισμένη Εστουδιαντίνα (μικρή ορχήστρα με μαντολίνα, κιθάρες και αντρικές λυρικές φωνές) "Τα Πολιτάκια" των Βασίλη Σιδηρή και Αριστεΐδη Περιστέρα. Τραγουδά ο Γιώργος Σαββαρής. Η χρήση των δύο γλωσσών στο τραγούδι (γαλλικά, ελληνικά) αλλά και το εξευρωπαϊσμένο ύφος της εκτέλεσης αποτυπώνουν την εικόνα της κοσμοπολίτικης Σμύρνης, η οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη της οποίας, από τα μέσα του 19ου αιώνα και μετά, της προσδίδει το προσωνύμιο «Παρίσι της Ανατολής».

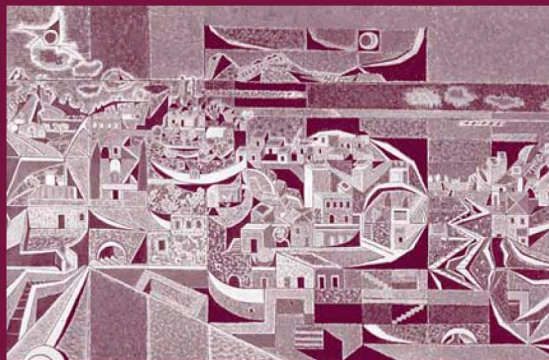

2. Γιάννης Κωνσταντινίδης: 22 τραγούδια και χοροί από τα Δωδεκάνησα, τεύχος 1, 1. *Andante sostenuto*

Για το έργο αυτό ο Κωνσταντινίδης χρησιμοποίησε υλικό από την μελέτη *Τραγούδια των Δωδεκάνησων* του Ελβετού εθνομουσικολόγου Samuel Baud-Bovy. Πιστός στο προσωπικό του ύφος, ο Κωνσταντινίδης τοποθετείται αισθητικά στον αντίποδα της Καλομοιρικής εθνικής σχολής, αφού επιλέγει να χρησιμοποιεί αυτούσιες λαϊκές μελωδίες τις οποίες όμως επεξεργάζεται κυρίως αρμονικά με βάση το ιμπρεσιονιστικό μουσικό συντακτικό. Οι λαϊκές μελωδίες παραμένουν απολύτως αναγνωρίσιμες, ενδεδυμένες όμως με τις πλούσιες πιανιστικές υφής αρμονίες του Κωνσταντινίδη μεταμορφώνονται σε λόγιες εκδοχές, χωρίς ωστόσο να προδίδεται η λιτότητα του πρωτότυπου.

3. Maurice Ravel: Sonata No 2 για βιολί και πιάνο, δεύτερο μέρος: Blues

Στην πρωτότυπη αυτή σονάτα που γράφτηκε το 1927, ο Ραβέλ ενσωματώνει πολλαπλά στοιχεία της τζαζ μουσικής, θέλοντας έτσι να περιγράψει το μουσικό κλίμα του Παρισιού κατά την περίοδο του Μεσοπολέμου. Ενδεικτικό είναι πως επιλέγει ως τίτλο του δεύτερου μέρους τη λέξη Μπλουζ, αποκαλύπτοντας με αμεσότητα τα δάνεια και τις αναφορές του. Οι ήχοι των οργάνων αλλά και η γεμάτη συγκοπές γραφή θυμίζουν έντονα το μουσικό κλίμα των μπλουζ και της τζαζ, εισάγοντας νέες εμπειρίες στους μουσικούς του κλασικού ρεπερτορίου.

4. Johann Sebastian Bach: Πρώτη σουίτα για βιολοντσέλλο, Πρελούδιο

Δεν γνωρίζουμε την ακριβή ημερομηνία σύνθεσης του έργου «Έξι σουίτες για σόλο Βιολοντσέλο» του Μπαχ. Γνωρίζουμε όμως πως καταγράφηκαν γύρω στα 1725 από την δεύτερη σύζυγό του Άννα Μαγκνταλένα. Είναι κομμάτια γραμμένα στην μορφή της σουίτας, της ακολουθίας δηλαδή χορών κατά τα πρότυπα του Μπαρόκ, και σε όλες το εναρκτήριο κομμάτι είναι ένα πρελούδιο. Το έργο, αν και πρωτοδημοσιεύθηκε εκατό χρόνια μετά, στα 1825, γνώρισε τεράστια επιτυχία και σηματοδοτεί το προσωπικό στυλ του μεγάλου Γερμανού Κάντορα.

5. Eric Satie: *Airs à fair fuir*

Το έργο ανήκει στην λεγόμενη «χιουμοριστική» περίοδο του Σατί και περιλαμβάνεται στη συλλογή *Pièces froides* (Ψυχρά κομμάτια). Γράφτηκε το 1913 για τον πιανίστα Ricardo Vines και ανήκει στυλιστικά στο ιμπρεσιονιστικό ρεπερτόριο του πιάνου. Τα προσωπικά στοιχεία του συνθέτη ωστόσο είναι παραπάνω από εμφανή: έντονη τροπικότητα, αναπάντεχες αρμονικές μετατροπές και μεταφορές, ρυθμική ρευστότητα και φυσικά πολύ πνευματώδης γραφή.

6. Ν. Σκαλκώτας: *Ο Όλυμπος κι ο Κίσαβος, Lento a piacere*

Το έργο προέρχεται από τις *Τρεις εναρμονίσεις δημοτικών τραγουδιών* (1943-48) για βιολί και πιάνο. Την πρωτότυπη καταγραφή του επιτραπέζιου αυτού δημοτικού τραγουδιού, ανακάλυψε ο Σκαλκώτας στην μελέτη *Τραγούδια της Ρούμελης* της εθνολόγου Μέλπωσ Μερλιέ, με την οποία συνεργάστηκε. Κοντά στην αισθητική προσέγγιση του Κωνσταντινίδη, ο Σκαλκώτας ντύνει με ιμπρεσιονιστικές αποχρώσεις μια δεξιοτεχνική λαϊκή μελωδία. Η διαφορά είναι πως ο Σκαλκώτας εξελίσσει και τον μελωδικό ιστό και μάλιστα με τρόπο πρωτοποριακό για την εποχή του, δίνοντας το δικό του στίγμα στο ζήτημα προσέγγισης της μουσικής ελληνικότητας.

7. Παραδοσιακό: Άιντε κοιμήσου κόρη μου

Το νανούρισμα αυτό καταγράφεται σε παρτιτούρα για πρώτη φορά το 1875 στη Σμύρνη από τον Γάλλο συνθέτη Louis-Albert Bourgault-Ducoudray. Στη συνέχεια θα συμπεριληφθεί στην περίφημη συλλογή του με τίτλο *30 λαϊκές μελωδίες της Ελλάδας και της Ανατολής* (έκδοση 1876, Παρίσι), απ' όπου το δανείζονται πολλοί Έλληνες συνθέτες, όπως ο Καλομοίρης και ο Σκαλκώτας, προκειμένου να το ενσωματώσουν στα έργα τους. Λόγω της καθαρά φωνητικής φύσης του, το τραγούδι δεν διαδόθηκε από τους λαϊκούς μουσικούς, αλλά κυρίως από τις γραπτές καταγραφές των συλλογέων, οι οποίοι το ταύτισαν με την Σμύρνη, προφανώς λόγω της πρώτης του καταγραφής.

8. Mehmet Ali Bey: Εμβατήριο της Σμύρνης (Izmir marsi)

Το Εμβατήριο αυτό γράφτηκε γύρω στο 1877 από τον μαέστρο της Αυτοκρατορικής Στρατιωτικής Μπάντας Mehmet Ali Bey ώστε να ενισχυθεί το ρεπερτόριό της. Σύντομα έγινε ιδιαίτερα δημοφιλές λόγω και των δημόσιων εμφανίσεων της μπάντας, κάτι συνηθισμένο για την εποχή. Εντάχθηκε δε και στο ρεπερτόριο του θεάτρου ενώ ηχογραφήθηκε για πρώτη φορά στην Κωνσταντινούπολη το 1905. Το εμβατήριο ταυτίστηκε με την Σμύρνη και μετά το 1922 με την ανάμνησή της, ενώ η πολυλειτουργικότητά του το κατέστησε σχεδόν λαϊκό σκοπό.

9. Παραδοσιακό: *Τι σε μέλει εσένανε*

Πρόκειται για πασίγνωστο αστικό λαϊκό τραγούδι, που εμφανίζει όμως σαφείς επιρροές από τον χώρο της υπαίθρου. Η ηχογράφιση αναφοράς για το κομμάτι αυτό είναι εκείνη της Μαρίκας Παπαγκίκα, που έγινε στη Νέα Υόρκη το 1927. Αν και δεν ήταν η πρώτη εκτέλεση, η ερμηνεία της ήταν τέτοια που αποτέλεσε πρότυπο για τις μεταγενέστερες αποδόσεις. Οι στίχοι, που χαρτογραφούν τα προάστεια της Σμύρνης, έγιναν μετά την Μικρασιατική καταστροφή συνώνυμοι με τη σμυρναϊκή ταυτότητα.

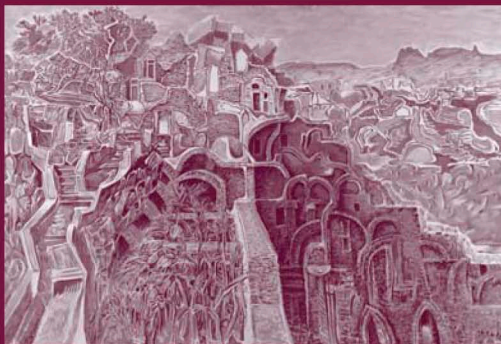

10. Παραδοσιακό: *Ο Γιάνναρος*

Το τραγούδι αυτό, χτισμένο πάνω στη μελωδία του νυφιάτικου της Σάμου, ηχογραφήθηκε στις ΗΠΑ το 1929 με τον σαμιώτη τραγουδιστή Χαρίλαο Περρή. Γρήγορα έγινε μεγάλη επιτυχία και ενσωματώθηκε στο επονομαζόμενο "σμυρναϊκό" ρεπερτόριο. Ο πραγματικός ήρωας του τραγουδιού είναι, σύμφωνα με τον Νίκο Διονυσόπουλο, ο σαμιώτης Γιάννης Παρτσάφας.

11. Παραδοσιακό: *Κοντραμπατζήδες*

Στα τέλη του 19ου και στις αρχές του 20ού αιώνα ανθούσε στο ανατολικό Αιγαίο το θαλάσσιο λαθρεμπόριο, το κοντραμπάντο, στον άξονα Θεσσαλονίκη - Σμύρνη - Δωδεκάνησα. Οι κοντραμπατζήδες, σύμφωνα με τον Νίκο Διονυσόπουλο, ήταν ιδιαίτερα αγαπητοί αφού προμήθευαν στον κόσμο λαθραία μεν, φθηνά δε, αγαθά δημοφιλή αλλά δυσεύρετα (καπνό, λευκό αλκοόλ, μεταξωτά κλπ.). Γρήγορα απέκτησαν την αύρα λαϊκών ηρώων και ενέπνευσαν συχνά τη λαϊκή μούσα. Από τις πρώτες ηχογραφήσεις του τραγουδιού είναι η εκτέλεση του Σαμιώτη Κώστα Ρούκουνα το 1935.

12. Παραδοσιακό: *Μανές μινόρε*

Ο πασίγνωστος αυτός μανές ηχογραφήθηκε σε πάρα πολλές εκδοχές και υπό διαφορετικούς τίτλους. Η κλασική εκτέλεση της Μαρίκας Παπαγκίκα χρονολογείται το 1918 στη Νέα Υόρκη με τον Γιώργο Θεολόγου στο βιολί, τον Κώστα Παπαγκίκα (σύζυγο της Μαρίκας) στο σαντούρι και τον Μάρκο Σιφνιό στο τσελλο. Το κομμάτι έχει πολλά δάνεια από το μουσικό ήθος του καφέ σαντάν, εξ ου και το γύρισμα σε βαλς στο τέλος. Ο μανές αυτός είναι ταυτισμένος με την Σμύρνη, γι' αυτό συνήθως αποκαλείται *Σμυρναϊκός μανές*.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Χαιρετισμός

Παναγιώτης Κατσούλης, Δήμαρχος του διευρυμένου Δήμου Ιεράς Πόλεως Μεσολογγίου

Προλόγισμα

Ροδάνθη Φλώρου, Πρόεδρος της Βυρωνικής Εταιρείας Ιεράς Πόλεως Μεσολογγίου

Διάλεξη: « 'Το πυκνό βάρος του χορευτή': Ο Γιώργος Σεφέρης και η μουσική»

Roderick Beaton, Καθηγητής Νεοελληνικής Φιλολογίας (King's College-London)

με τη συνοδεία των μουσικών (αλφαβητικά):

Ανδρέα Ανδρέου, ούτι, μαντολίνο, **Κωστή Θεού**, βιολοντσέλλο,

Ιφιγένειας Ιωάννου, τραγούδι, **Σάκη Καρακώστα**, βιολί,

Δημήτρη Μυστακίδη, κιθάρα, τραγούδι, **Λευτέρη Παύλου**, κρουστά,

Παναγιώτη Τουρνά, τραγούδι, **Μαρίας Τσακανίκα**, τραγούδι,

Απόστολου Τσαρδάκα, κανονάκι, **Δήμητρας Χόνδρου**, πιάνο

Η παραγωγή της εκδήλωσης έγινε από την ερευνητική ομάδα για τη λόγια νεοελληνική μουσική Εργαστήριο Έντυπης & Ψηφιακής Τεμηρίωσης της Ελληνικής Μουσικής Τμήμα Λαϊκής & Παραδοσιακής Μουσικής ΤΕΙ Ηπείρου

Η εκδήλωση πραγματοποιείται με την ευγενική στήριξη του ΤΕΙ Ηπείρου